

INSPECTIERAPPORT 2014
objectnummer 0360

Toren N.H. Kerk
Om 'e Toer 4
8491 CV Akkrum

Stichting Monumentenwacht Fryslân
Emmakade 59
Postbus 137
8900 AC Leeuwarden
tel. 058-2157365 / fax. 058-2157336
info@monumentenwacht-fryslân.nl
ww.monumentenwacht-fryslân.nl
Bezoekadres: Emmakade NZ 59 (1e verd.
rechts) te Leeuwarden

Algemeen

De constructieve toestand (casco) van het gebouw is redelijk. De onderhoudstoestand is redelijk.

Aanbevolen werkzaamheden in volgorde van prioriteit onderdelen

	<u>rubriek</u>	<u>technische staat</u>	<u>termijn</u>
Toren			
○ Schoonmaken kap en controle houden op boktoraantastingen.	2.2.3	redelijk	jaarlijks
○ Herstellen galmborden (garantie?).	1.4.2	redelijk	0-1 jaar
○ Herstellen entreepartij west.	1.5	matig	0-1 jaar
○ Uitvoeren/afmaken schilderwerk (garantie?).	1.7.2	redelijk	0-1 jaar
○ Vervangen bevestiging wijzerplaten.	1.8	slecht	0-1 jaar
○ Verbeteren loodaansluitingen.	2.3	matig	0-2 jaar
○ Herstellen vloeren.	3.2.2	redelijk	0-2 jaar
○ Herstellen onderdelen dragende constructies.	3.2.1	slecht	0-2 jaar
○ Ontroesten en behandelen duimen.	3.6	matig	0-2 jaar
○ Vervangen leertje.	3.8	redelijk	0-2 jaar
○ Verbeteren/aanbrengen veiligheidsvoorzieningen.	4.2	matig	0-2 jaar
○ Herstellen/aanlassen/ontroesten en behandelen onderdelen spits-constructie.	2.1.1	matig	1-3 jaar
○ Houtworm bestrijden	3.8	redelijk	1-4 jaar
○ Herstellen metsel- en voegwerk.	1.2.1	redelijk	4-7 jaar

Rubriek		Toelichting	Hersteladvies	0360 Toren
Westgevel				
- metselwerk 1 ^e geleding	G			
- metselwerk 2 ^e geleding	G			
- metselwerk 3 ^e geleding	G			
- voegwerk 1 ^e geleding	G			
- voegwerk 2 ^e geleding	G			
- voegwerk 3 ^e geleding	G			
- gele verblendsteen	R	Vervuild / verweerd.	○ Schoonmaken door licht afborstelen met water onder lage druk.	
- gevelsteen	R	Verweerd.		
- betonnen lijsten	R	Verweerd.		
- pleisterlaag betonnen lijst	G	Hersteld.		
Noordgevel				
- metselwerk 1 ^e geleding	R	Op diverse plaatsen corroderend ijzerwerk in het metselwerk. Het roestende ijzerwerk verwijderen om vervolgschade (scheuren en beschadigde stenen, etc.) te voorkomen.	○ Verwijderen roestig ijzerwerk.	
- metselwerk 2 ^e geleding	G			
- metselwerk 3 ^e geleding	G			
- voegwerk 1 ^e geleding	R	Plaatselijk open en loszittend voegwerk.	○ Herstellen voegwerk als bestand.	
- voegwerk 2 ^e geleding	R	Plaatselijk open en loszittend voegwerk.	○ Herstellen voegwerk als bestand.	
- voegwerk 3 ^e geleding	G			
- gele verblendsteen	R	Vervuild / verweerd.	○ Schoonmaken door licht afborstelen met water onder lage druk.	
- betonnen lijsten	R	Verweerd. Op de linkerzijde is de bovenste lijst gescheurd.	○ Herstel is niet noodzakelijk.	
- pleisterlaag betonnen lijst	R	Licht verweerd.	○ Herstel is niet noodzakelijk.	
Oostgevel				
- metselwerk	R	Uitbuikend metselwerk, oorzaak het roesten van blindankers.	○ Onderzoek en herstel blindankers en inboetwerk verrichten.	
				
		Uitbuikend metselwerk.		
- voegwerk	R	Plaatselijk open en weggevallen voegwerk, bij uitbuikend metselwerk.	○ Herstellen voegwerk als bestand.	
- gele verblendsteen	R	Vervuild / verweerd.	○ Schoonmaken door licht afborstelen met water onder lage druk.	
- betonnen lijst	R	Verweerd.	○ Herstel is niet noodzakelijk.	
- pleisterlaag betonnen lijst	G			

Rubriek		Toelichting	Hersteladvies	0360 Toren
Zuidgevel				
- metselwerk 1 ^e geleding	R	Scheurvorming links onder betonnen lijst.		
- overige metselwerk	G			
- voegwerk 1 ^e geleding	G			
- voegwerk 2 ^e geleding	G			
- voegwerk 3 ^e geleding	G			
- gele verblendsteen	R	Vervuild / verweerd.	○ Schoonmaken door licht afborstelen met water onder lage druk.	
- betonnen lijsten	R	Verweerd.		
- pleisterlaag betonnen lijst	G	Hersteld.		
1.4 Vensters				
1.4.2 Hout				
Algemeen				
- galmborden	G			
- galmbordkozijnen	R	Onderin gescheurd en vermoedelijk plaatselijk licht door houtrot aange- tast.	○ Herstel kan beperkt blijven tot onderhoud schilderwerk.	
- begazing	G			
Noordzijde				
- rondvenster	G			
1.4.3 Gietijzer/staal				
Westzijde				
- ijzerwerk rondvenster	G			
Zuidzijde				
- ijzerwerk rondvenster	G			
1.5 Deuren, poortjes, toegangen				
Entreepartij west				
- deuren	R	De deuren sluiten onvoldoende (scheluw).		
- deurkozijn	M	De stijlen zijn aangetast door houtrot.	○ Linker aanlassing in geheel vervangen. Bij de rechter stijl het door houtrot aangetaste gedeelte verwijderen tot aan het gezonde hout en aanlassen.	
				
		Door houtrot aangetast.		
- raamhout bovenlicht	G			
- betonnen trap	R	Open naad tussen de onderdorpel en trap.	○ Afdichten met een reparatiemortel.	
- betonnen drempel	M	Gescheurd.	○ Vervangen door een hardstenen drempel.	
- betonnen neuten	G			
- handgreep	R	Plaatselijk licht roestig.	○	

Rubriek		Toelichting	Hersteladvies	0360 Toren
<u>1.8 Diversen</u> Tijdsaanduiding - baksteen - pleisterwerk - wijzerplaten - bevestiging wijzerplaten	G G G S	Zowel aan de buiten als binnenzijde zeer roestig. Door het uitzetten van roest scheurt het metselwerk plaatselijk. Op enkele plaatsen ontbreken de moeren. Een wijzerplaat op een noordzijde is los (hier ontbreken 2 moeren).	○ De bevestiging vervangen door r.v.s.	
		 <p>Zeer roestige bevestiging en scheurvorming.</p>	 <p>Doorgeroeste bevestiging.</p>	
2. DAKEN				
<u>2.1 Kapconstructies</u>				
<u>2.1.1 Hout</u>				
Grenen spits constructie				
- hoekkepers zuidoostzijde	M	Twee stuks aan de ondereinden door houtrot aangetast.	○ De door houtrot aangetaste delen uitnemen en aanlassen.	
- overige hoekkepers	G			
- muurplaten	R	Aan de westzijde is de binnenmuurplaat door houtrot aangetast.	○ De door houtrot aangetaste delen uitnemen en aanlassen.	
- verankering muurplaten / hoekkepers	M	Roestige stroppen/krammen.	○ Ankers demonteren, ontroesten en roestwerend behandelen. Stroppen/krammen vervangen.	
- schoren	G			
- korbelen	G			
- vernageling	R	Roestig.	○ Op termijn/bij gelegenheid de vernageling vervangen.	
- koningsstijl	G			
- verankering koningsstijl	M	Door roest aangetast.	○ Anker demonteren, ontroesten en roestwerend behandelen.	
- dekbalken / balklaag bordessen	G			

Rubriek		Toelichting	Hersteladvies	0360 Toren
<u>2.2 Dakbedekking</u>				
2.2.3 Leien				
Leien				
- maasdekking	G			
- dakbeschot	R	Langs verschillende hoekkepers door houtrot aangetast. Oude houtwormaantastingen. Op enkele plekken aangetast door mogelijk nog actieve boktor (bordesruimte vlaggenluik en ruimte eronder).	○ Door houtrot aangetaste dakbeschot vervangen bij vervangen leibedekking en controle houden op eventueel nieuwe boktoraantastingen. Om dit goed te kunnen zien, eerst alle ruimten goed schoonmaken.	
				
		Door houtrot aangetast dakhout.		
<u>2.3 Loodaansluitingen</u>				
Spits				
- poesterlood	M	Scheuren aan de onderreinden van de poesters. Dit is op meerdere plaatsen beplakt en gekit.	○ Het lood in het geheel vervangen.	
- vlinderlood	M	De aansluiting tussen het vlinderlood en de leien is niet optimaal en de kwaliteit van het lood is slecht. Hierdoor lekt het en worden het dakbeschot en de hoekkepers door houtrot aangetast.	○ Het vlinderlood in zijn geheel vervangen.	
- voetlood	M	Verouderd en gescheurd doordat het in te lange stukken is aangebracht. Op de oostzijde uitgezakt.	○ Vervangen in meterstukken.	
<u>2.4 Goten en hemelwaterafvoeren</u>				
2.4.1 Goten				
Zink				
- bakgoot	G			
2.4.2 Hemelwaterafvoeren				
Zuidzijde				
- loden afvoer	R	Verweerd en op meerdere plekken ingedeukt.	○ Laten herstellen door een erkende loodgieter.	
- muurpennen	G			
<u>2.5 Dakopeningen</u>				
2.5.4 Luiken				
Inspectieluik				
- zinken bekleding	R	Op een hoek gescheurd en egale verwerking. Scheur is beplakt met bitumenband.	○ Bij gelegenheid vervangen/herstellen.	
- houtwerk	R	Door lekkage is lichte houtrot ontstaan.	○ Bij gelegenheid vervangen/herstellen.	

Rubriek		Toelichting	Hersteladvies	0360 Toren
Vlaggenluik				
- zinken bekleding	G			
- houtwerk	G			
<u>2.7 Gootlijsten</u>				
Algemeen				
- gootlijst	G			
<u>2.9 Diversen</u>				
Bekroning spits				
- ijzerwerk	G			
- haan	G			
- loden muts	R	Verweerd.		
- pijnappel	G			
- vergulding	G			
3. INTERIEUR				
<u>3.0 Algemeen</u>				
Interieur				
- algemeen		Voor zover bereikbaar en zichtbaar zijn door ons in het constructieve gedeelte van het interieur enkele noemenswaardige gebreken geconstateerd.		
<u>3.2 Dragende constructies/vloeren</u>				
<u>3.2.1 Dragende constructies</u>				
Algemeen				
- dragende constructies		Van boven naar beneden worden de verschillende ruimtes beschreven. Bij beschrijving van een balklaag betreft het de zichtbare in de desbetreffende ruimte.		
Ruimte met klokkenstoel				
- metselwerk	G	Plaatselijk verweerde stenen.		
- voegwerk	R	Plaatselijk uitgesleten voegwerk. Onderin weggevallen en loszittend voegwerk.	○ Herstel is niet noodzakelijk.	
- muurstijlen	R	Langs de muur op enkele plekken licht door houtrot aangetast.		

Rubriek		Toelichting	Hersteladvies	0360 Toren
- haakankers van muurstijlen	S	<p>Zeer roestig aan het oppervlak en enkele verankering is in het metselwerk zeer roestig.</p> <p>Zeer roestige haakankers.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ De ankers vrij maken, ontroesten, roestwerend behandelen en omwikkelen met een vethoudende band. Weer dichtmetseten als bestand. 	
- schoren	G	Goed vrijgehouden van het muurwerk.		
- korbelen	G	Goed vrijgehouden van het muurwerk.		
- balklaag	R	Enkele balkkoppen zijn door houtrot aangetast. Deze zijn echter ondervangen door sleutelstukken.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Herstel is niet noodzakelijk. 	
- sleutelstukken balklaag	G			
- verankeringen balklaag	S	Zowel in het metselwerk als oppervlakkig door roest aangetast.	<ul style="list-style-type: none"> ○ De ankers demonteren, ontroesten en roestwerend behandelen. 	
Ruimte met klokkenstoel				
- strijk balken	G	Langs de muur op enkele plekken licht door houtrot aangetast.		
- verankering strijk balken	M	Zowel in het metselwerk als oppervlakkig door roest aangetast.	<ul style="list-style-type: none"> ○ De ankers demonteren, ontroesten en roestwerend behandelen. 	
- onderslagen klokkenstoel / trekbalken	G			
- verankering onderslagen	M	Zowel in het metselwerk als oppervlakkig door roest aangetast.	<ul style="list-style-type: none"> ○ De ankers demonteren, ontroesten en roestwerend behandelen. 	
Ruimte met uurwerk				
- metselwerk	R	Een scheur in de westmuur.		
- voegwerk	G			
- muurstijlen	R	Alleen de muurstijl in de noordwesthoek is onderin licht door houtrot aangetast.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Herstel is niet noodzakelijk. 	
- schoren	G			
- balklaag	G			
- verankeringen	R	Plaatselijk roestig in het metselwerk.		
Ruimte met ketel/rondvensters				
- metselwerk	R	Verticale scheur in hoekaansluiting van de noordoosthoek.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Herstel is nog niet noodzakelijk 	
- voegwerk	R	Op veel plekken loszittend en weggevallen.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Herstellen voegwerk als bestand met een kalkhoudende mortel. 	

Rubriek		Toelichting	Hersteladvies	0360 Toren
<ul style="list-style-type: none"> - onderslagen - verankering onderslagen - balklagen 	<p>G G M</p> <p>Diverse balkkoppen zijn in het metselwerk door houtrot aangetast.</p> <p>Door houtrot aangetast.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ De door houtrot aangetaste delen uitnemen en aanlassen. 		
<ul style="list-style-type: none"> - verankeringen 	<p>M</p> <p>De ankers aan de noord- en zuidzijde zijn in het metselwerk zwaar roestig. Op de oost- en westzijde zijn de ankers roestig.</p> <p>Zeer roestige ankers.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ De ankers demonteren, ontroesten en roestwerend behandelen. 		
<p>Begane grond</p> <ul style="list-style-type: none"> - metselwerk 	<p>R</p> <p>Scheur boven de westelijke toegang. Scheurend metselwerk rondom de duimen van de deur tussen de toren en de kerk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Inboetwerk verrichten. Hierbij de beschadigde / losgescheurde bakstenen uitnemen en opnieuw inmetselen. Dit in verband met het bestaande metselwerk met bijpassende steen, zowel qua formaat, kwaliteit en kleur. 		
<ul style="list-style-type: none"> - voegwerk - balklaag - verankering zuidwesthoek 	<p>G G M</p> <p>Sterk geroest in het metselwerk en aan het oppervlak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Het anker demonteren, ontroesten en roestwerend behandelen. 		
<ul style="list-style-type: none"> - overige verankeringen 	<p>G</p> <p>Voor zover waarneembaar. Vermoedelijk zijn deze ankers in het metselwerk net als het anker in de zuidwesthoek door roest zijn aangetast.</p>			
<p>3.2.2 Vloeren</p> <p>Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - vloeren 	<p>Van boven naar beneden worden de verschillende ruimtes beschreven.</p>			
<p>Spits</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1^e bordes 	<p>R</p> <p>Planken zijn plaatselijk gescheurd en door houtrot aangetast.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vervangen planken. 		

Rubriek		Toelichting	Hersteladvies	0360 Toren
Ruimte met klokkenstoel				
- houten vloeren	G			
Ruimte met uurwerk				
- houten vloer	G			
Ruimte met ketel/rondvensters				
- houten vloer	G			
Begane grond				
- bakstenen vloer	G			
3.6 Timmerwerk/lijstwerk				
Deur tussen kerk en toren				
- deuren	G			
- kasten	G			
- duimen	M	In het metselwerk door roest aange- tast.	○ De duimen demonteren, ont- roesten en roestwerend behan- delen.	
- gehengen	G			
3.9 Diversen				
Klok/klokkenstoel				
Klokkenstoel				
- houtwerk klokkenstoel al- gemeen	G			
Grote luidklok				
- luidklok	G			
- luidklok ophangingen	G			
- luidas	G			
- klepel	G			
- klepel ophanging	R	Leertje is doorgesleten.	○ Vervangen leertje.	
- luidhamer	G			
- luidwiel	G			
Kleine luidklok				
- luidklok	G			
- luidklok ophanging	R	Roestig.		
- luidas	R	Plaatselijk licht roestig.		
- klepel	R	Roestig.		
- klepel ophanging	R	Roestig.		
- luidwiel	R	Plaatselijk roestig.		
Uurwerk/uurwerkkast				
- uurwerk	G	Voor zover waarneembaar. Staat stil (niet meer in gebruik).		
- staanders onder uurwerk	R	De staanders zijn plaatselijk aange- tast door houtboorders.	○ Houtworm bestrijden.	
- uurwerkkast	G			
4. DIVERSEN				
4.1 Technische installaties				
4.1.2 Bliksembeveiliging				
Algemeen				
- bliksembeveiliging	G	N.B. De inspectie van de bliksembe- veiliging heeft uitsluitend betrekking op de uitwendige installatie. Betref- fende de juiste functionering, dient u de installatie periodiek te laten doormeten door een gespecialiseerd bedrijf.		

Rubriek		Toelichting	Hersteladvies	0360 Toren
4.2 <u>Bereikbaarheid en toegankelijkheid</u>				
4.2.2 <i>Interieur (toegankelijkheid)</i>				
Oriëntatieverlichting	G			
- spits	G			
Ladders en trappen	M	Enkele sporten zijn gescheurd bij de vernageling. De vernageling is roestig.	○ Houten ladders vervangen/sporten verstevigen met r.v.s. vernageling.	
- houten ladders	M			
Trapgaten en openingen	G			
- algemeen	G			
Luiken	G			
- algemeen	G			
4.2.3 <i>Exterieur (bereikbaarheid)</i>				
Veiligheidshaken	M	Aanname. Oncontroleerbaar van binnenuit.	○ Onder het kruis in elke windrichting één haak ter ondersteuning bij de inspectie en werkzaamheden aan het torenkruis en dakvlakken. Deze dienen te worden bevestigd met M10 bouten.	
- algemeen	M	Onder het kruis ontbreken enkele haken.	○ Haken opnieuw aanbrengen.	